

Seat No. : _____

JB-109

January-2021

M.A., Sem.-III

505 : Psychology

(EA : Human Resource Development)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

સૂચના : નીચેના આઠ પ્રશ્નમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ આપો :

42

1. વૈશ્વિકીકરણની વિભાવના સમજાવી, તેના વિવિધ પરિપ્રેક્ષ્યોની ચર્ચા કરો.
2. રાષ્ટ્રીય માનવસંસાધન વિકાસની માનવ સંસાધન વિકાસના વ્યવસાયિક પર પડતી અસરોની ચર્ચા કરો.
3. વ્યૂહાત્મક માનવ સંસાધન વિકાસ માટે ઔદ્યોગિક સંગઠનનું માળખું અને વ્યૂહરચના કઈ રીતે મહત્ત્વપૂર્ણ છે તે ચર્ચો.
4. માનવ સંસાધન વિકાસની વ્યૂહરચનાની નીતિઓ, યોજનાઓ અને આચરણો થકી અમલીકરણ સમજાવો.
5. તાલીમ જરૂરિયાત વિશ્લેષણની વ્યાખ્યા આપી, તેના હેતુઓ સમજાવો.
6. વ્યક્તિગત સ્તરે થતાં તાલીમ જરૂરિયાત વિશ્લેષણની સમજૂતી આપો.
7. લઘુ અને મધ્યમ સાહસોની વ્યાખ્યા આપી, તેમાં ઉદ્યોગ સાહસિકની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.
8. લઘુ અને મધ્યમ સાહસોમાં ઔપચારિક માનવ સંસાધન વિકાસ માટેની જોગવાઈઓના મુખ્ય પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

વિભાગ – II

9. નીચેના આઠ પ્રશ્નમાંથી કોઈપણ ચારના જવાબ આપો :

8

(1) HRDમાં સામાજિક સભાનતા માટે _____ અને _____ એ દલીલ કરી હતી.

(a) બિઅરમા અને ડિ' અબન્ડો (b) બિઅરમા અને ડિ' અમેટો

(c) બરમા અને ડિ' અબન્ડો (d) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં

- (2) રાષ્ટ્રીય એચ.આર.ડી.નો હેતુ દેશના વિકાસ માટે નીતિઓનો સુસંગત સમૂહ _____ અને _____ માટે પ્રદાન કરવાનો છે.
- (a) સેવા અને અર્થતંત્ર (b) અભ્યાસ અને અર્થતંત્ર
(c) વિદ્યાર્થીઓ અને અર્થતંત્ર (d) સામાજિક અને અર્થતંત્ર
- (3) મૂર્ત અને અમૂર્ત સંપત્તિ વચ્ચેના તફાવતનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
- (a) કાપલાન અને મોરગન (b) કપૂર અને નોરટન
(c) કાપલાન અને નોરટન (d) મોરગન અને નોરટન
- (4) સંસ્થાકીય સંસ્કૃતિની વ્યાખ્યા _____ દ્વારા _____ વર્ષમાં આપવામાં આવી હતી.
- (a) શરમા, 1991 (b) મેનકિન, 2000
(c) શિઈન, 1990 (d) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં, 1992
- (5) _____ અને _____ એ અમલીકરણ, સુધારવું અને નવનીતતાને સંસ્થાની કામગીરીના ત્રણ સ્તર છે. જો કોઈપણ સંસ્થા હાસિલ કરવા પ્રયાસ કરે તેવું સૂચન કર્યું હતું.
- (a) બોય અને લિઅરી (b) બોયડેલ અને લેરી
(c) બોયડેલ અને લિઅરી (d) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં
- (6) T.N.A.નું પ્રામાણ્યને સિદ્ધ કરવા _____ અને _____ 2006માં અભ્યાસ કર્યો હતો.
- (a) બેલાઈ અને ફોર્ટ (b) બેલ અને ફોર્ટ
(c) બોય અને ફોર્ટ (d) બોય અને ફોર્ટ
- (7) બ્રાઉને 2004માં કયા ઉદ્યોગનો અભ્યાસ કર્યો હતો ?
- (a) ઓટોમેટિવ અને એરોસ્પેસ (b) સ્પેસ અને જીવન
(c) ઉપરોક્ત તમામ (d) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં
- (8) _____ એ SMESના સૈદ્ધાંતિક બળને _____ વર્ષમાં સર્વપ્રથમ ઓળખ્યું હતું.
- (a) ગુડઈનફ, 2004 (b) ગુડવિનસ, 2008
(c) ગુડ, 2003 (d) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં

Seat No. : _____

JB-109

January-2021

M.A., Sem.-III

505 : Psychology

(EA : Human Resource Development)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Section – I

Instruction : Answer any **three** out of eight. **42**

1. Explain the concept of globalization and discuss the various perspectives of globalization.
2. Discuss the implications of National HRD for HRD practioners.
3. Discuss how an organizational structure and strategy are important for strategic HRD.
4. Explain implementation of HRD strategy through policies, plans and practices.
5. Define training needs analysis and explain its purpose.
6. Explain training needs analysis at individual level.
7. Define small and medium sized enterprises and discuss the role of an entrepreneur in SMEs.
8. Discuss the principal types of formal HRD provision in SMEs.

Section – II

9. Answer any **four** out of eight. **8**

- (1) _____ and _____ argued for socially conscious HRD.
(a) Bierma and D'Abundo	(b) Bierma and D'Amato
(c) Burma and D'Abundo	(d) None of the above

- (2) National HRD is intended to provide a coherent set of policies for _____ and _____ development of a country.
- (a) service and economy (b) studies and economy
(c) students and economy (d) social and economy
- (3) Who gave the concept of the difference between tangible assets and intangible assets ?
- (a) Kaplan and Morgan (b) Kapur and Norton
(c) Kaplan and Norton (d) Morgan and Norton
- (4) Organizational culture was defined by _____ in _____ year.
- (a) Sharma, 1991 (b) Mankin, 2000
(c) Schein, 1990 (d) None of the above, 1992
- (5) Implementing, Improving and Innovating were suggested by _____ and _____ as the three levels of performance that an organization aspires to achieve.
- (a) Boy and Leary (b) Boydell and Larry
(c) Boydell and Leary (d) None of the above
- (6) In 2006 _____ and _____ conducted a study to prove the credibility of T.N.A.
- (a) Bellard and Fort (b) Bell and Ford
(c) Boy and Fort (d) Boy and Ford
- (7) Which industries did Brown study in 2004 ?
- (a) Automative and Aerospace (b) Space and Life
(c) All of the above (d) None of the above
- (8) _____ was the first one to recognize the principle strengths of SMEs in _____ year.
- (a) Goodenough, 2004 (b) Goodwins, 2008
(c) Good, 2003 (d) None of the above
-

JB-109

January-2021

M.A., Sem.-III

505 : Psychology
(EB : Clinical Psychology)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

સૂચના : નીચેના આઠ પ્રશ્નમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ આપો :

42

1. ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવી ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાન અન્ય સંબંધિત વ્યવસાયોથી કઈ રીતે અલગ છે સમજાવો.
2. ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનના બોધાત્મક પ્રતિમાનને ચર્ચો.
3. ચિકિત્સાત્મક નિરીક્ષણનાં કોઈપણ બે અભિગમોની વિગતે ચર્ચા કરો.
4. ચિકિત્સા મુલાકાતનાં વિવિધ તબક્કાઓ સમજાવો.
5. મનોવિજ્ઞાન અને કાયદા વચ્ચેનો સંબંધ દાખલા સાથે બતાવો. નિષ્ણાંત સાક્ષી પર ટૂંકનોંધ લખો.
6. બાળ દુરાચારની વ્યાખ્યા આપો અને વિગતે સમજાવો.
7. વ્યવસાયિક તાલીમમાં ઉઠતા કોઈપણ બે મુદ્દા ચર્ચો.
8. ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનના વ્યવસાયિક નૈતિક ધોરણો ઉપર નોંધ લખો.

વિભાગ – II

9. નીચેના સોળ પ્રશ્નમાંથી કોઈપણ આઠના જવાબ આપો :

8

- (1) ચિકિત્સા મનોવૈજ્ઞાનિકો _____ પ્રવૃત્તિમાં શામેલ છે.
(a) લેખન (b) આકારણી (c) પરમાર્શ (d) ઉપરોક્ત તમામ
- (2) _____ એ પ્રથમ મનોવૈજ્ઞાનિક ક્લિનિક (ચિકિત્સાલય)ની સ્થાપના કરી.
(a) વિલ્હેમ વુંડ (b) લાઈટનર વિટમર (c) વિલિયમ જેમ્સ (d) સ્ટેનલી હોલ
- (3) _____ એ પારસ્પરિક અવરોધની કલ્પના વિકસાવી.
(a) જોસેફ વોલ્પ (b) ઈવાન પાવલોવ (c) મોન્ટે શાપિરો (d) જ્હોન વોટસન
- (4) ડી.એસ.એમ.ની પ્રથમ આવૃત્તિ _____ વર્ષમાં પ્રકાશિત થઈ.
(a) 1932 (b) 1948 (c) 1952 (d) 1968

- (5) જો આગાહી એ છે કે વર્તન થશે અને તે ન થાય તો તે _____ છે.
 (a) ખોટા સકારાત્મક (b) સાચું સકારાત્મક (c) ખોટું નકારાત્મક (d) સાચું નકારાત્મક
- (6) દર્દીની સમસ્યાનું વર્ગીકરણ અથવા નિદાન _____ મુલાકાતની પરિસ્થિતિમાં ચિકિત્સક દ્વારા કરવામાં આવે છે.
 (a) ઈન્ટેક (b) ઓરિએન્ટેશન (c) ડિ બ્રીફિંગ (d) સાઈકિયાટ્રિક
- (7) _____ વ્યૂહરચનાનો ઉપયોગ દર્દી દ્વારા કરવામાં આવેલી ટિપ્પણીમાં તેની લાગણીઓને પ્રકાશિત કરવા સાથે જે કહ્યું છે તે ફરીથી ગોઠવવામાં આવે છે.
 (a) અન્ય શબ્દોમાં મુકવું (b) સ્પષ્ટીકરણ
 (c) સંક્ષિપ્તીકરણ (d) પ્રતિબિંબ
- (8) ગોટમેને _____ વર્ષમાં CISS નામની દંપતી ક્રિયા પ્રતિક્રિયાઓના આકારણી માટે એક જટિલ કોર્ડિંગ સિસ્ટમ વિકસાવી.
 (a) 1973 (b) 1979 (c) 1983 (d) 1989
- (9) જ્યારે મનોવૈજ્ઞાનિકો તેમની કારકિર્દી ભૂમિકામાં અદાલતમાં હાજર થાય, ત્યારે સામાન્ય રીતે _____ તરીકે દેખાય છે.
 (a) પ્રત્યક્ષદર્શીઓ (b) હકીકત સાક્ષી (c) કાનૂની સાક્ષી (d) નિષ્ણાંત સાક્ષી
- (10) એન.જી.આર.આઈ.નું આખું નામ લખો.
 (a) નોટ ગિલ્ટી બાય રીસન ઓફ ઈનઅબિલિટી (b) નોટ ગિલ્ટી બાય રીસન ઓફ ઈનસેનિટી
 (c) ઉપરોક્ત તમામ (d) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં
- (11) કોઈપણ ગુનાહિત કૃત્યની સ્વૈચ્છિક ક્રિયાને _____ તરીકે ઓળખાય છે.
 (a) પેરેન્સ પેટ્રિયા
 (b) મેન્સ રેઆ
 (c) એક્ટસ રીઅસ
 (d) ઈરરેસીસટિબલ ઈમ્પલ્સ (પ્રતિકાર કરવામાં અસમર્થ વૃત્તિ)
- (12) ગુનેગારોની આપવામાં આવતી સજા દ્વારા આપેલું કયું કાર્ય કરવામાં નથી આવતું ?
 (a) સામાન્ય અવ્યવસ્થા (b) બદલો
 (c) પુનર્વસન (d) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
- (13) ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનિકો માટે તાલીમના ધોરણો પર એક એ.પી.એ. કમિટીની રચના _____ વર્ષમાં કરવામાં આવી હતી.
 (a) 1931 (b) 1936 (c) 1937 (d) 1941
- (14) ચિકિત્સા તાલીમ કાર્યક્રમોના વિકાસમાં સૌથી પ્રભાવશાળી મનોવૈજ્ઞાની _____ હતા.
 (a) કાર્લ રોજર્સ (b) ડેવિડ શાકો (c) ફ્રિટઝ પર્લ્સ (d) મેક્સ વર્ધાઈમર
- (15) _____ એ ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનની પ્રથમ મોટી તાલીમ પરિષદ હતી જે 1949 યોજાઈ હતી.
 (a) શિકાગો પરિષદ (b) સ્ટેન્ફોર્ડ પરિષદ (c) વેલ પરિષદ (d) બોલ્ડર પરિષદ
- (16) _____ એ એ.પી.એ.ની સત્તાવાર જર્નલ છે.
 (a) એકેડિટેશન હેન્ડબુક (b) અમેરિકન સાયકોલોજિસ્ટ
 (c) એનલસ ઓફ સાયકોલોજી (d) ઉપરોક્તમાંથી એકપણ નહીં

Seat No. : _____

JB-109

January-2021

M.A., Sem.-III

505 : Psychology

(EB : Clinical Psychology)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Section – I

Instruction : Answer any **three** out of eight. **42**

1. Describe the characteristics of clinical psychology and distinguish clinical psychology from related professions.
2. Discuss the cognitive model of clinical psychology.
3. Discuss in detail any two approaches of clinical observation.
4. Explain the various stages in the clinical interview.
5. Explain the relation between psychology and law with the help of an example and write a short note on 'Expert Witness'.
6. Define child abuse and explain child abuse in detail.
7. Discuss any two issues arising in professional training in clinical psychology.
8. Write a short note on professional ethics in clinical psychology.

Section – II

9. Answer any **eight** out of **sixteen**. **08**

- (1) Clinical psychologists are involved in _____ activity.
(a) writing (b) assessment (c) consultation (d) All of the above
- (2) _____ founded the first psychological clinic.
(a) Wilhelm Wundt (b) Lightner Witmer
(c) William James (d) Stanley Hall
- (3) _____ developed the concept of reciprocal inhibition.
(a) Joseph Wolpe (b) Ivan Pavlov
(c) Monte Shapiro (d) John Watson
- (4) The first edition of D.S.M. was published in _____ year.
(a) 1932 (b) 1948 (c) 1952 (d) 1968
- (5) If the prediction is that the behaviour will occur and it does not than its called _____.
(a) False positive (b) True positive
(c) False negative (d) True negative

- (6) The classification or diagnosis of a client's problem is made by a clinician in _____ interview situation.
 (a) Intake (b) Orientation (c) Debriefing (d) Psychiatric
- (7) _____ strategy is used to restate what the client has said along with highlighting his/her feelings in the remarks made.
 (a) Paraphrasing (b) Clarification
 (c) Summarization (d) Reflection
- (8) Gottman developed a complex coding system for the assessment of couple interactions called CISS in _____ year.
 (a) 1973 (b) 1979 (c) 1983 (d) 1989
- (9) When psychologists appear in court in their professional role, they are called _____.
 (a) Eye witness (b) Fact witness
 (c) Legal witness (d) Expert witness
- (10) Write the full form of NGRI.
 (a) Not guilty by reason of inability
 (b) Not guilty by reason of insanity
 (c) All of the above
 (d) None of the above
- (11) The voluntary performance of any criminal act is known as _____.
 (a) Paren Patriae (b) Mens rea
 (c) Actus reus (d) Irresistible Impulse
- (12) Which of the following is not a function served by punishment given to the criminals ?
 (a) General deterrence (b) Retribution
 (c) Rehabilitation (d) None of the above
- (13) An A.P.A. Committee on standards of training for clinical psychologists was formed in _____.
 (a) 1931 (b) 1936 (c) 1937 (d) 1941
- (14) The most influential psychologist in the development of clinical training program was _____.
 (a) Carl Rogers (b) David Shakow
 (c) Fritz Perls (d) Max Wertheimer
- (15) _____ was clinical psychology's first major training conference held in 1949.
 (a) The Chicago Conference (b) The Stanford Conference
 (c) The Vail Conference (d) The Boulder Conference
- (16) _____ is A.P.A.'s official journal.
 (a) Accreditation Handbook (b) American Psychologist
 (c) Annals of Psychology (d) None of the above